

Motion

1976/77:238

av herr Ollén
om sänkt åldersgräns vid inköp på systembolag

Under senare år har flera ändringar gjorts i de åldersgränser som i olika sammanhang gäller för ungdomar. Väsentligast i detta avseende är naturligtvis sänkningen av myndighetsåldern från 20 till 18 år. Det kan med fog hävdas att samma åldersgräns inte bör gälla i alla sammanhang, bland annat beroende på den varierande grad av mognad som måste krävas i de olika fallen. Det hör dock vara en självklar princip att åldersgränser som inskränker den enskildes befogenheter inte bör ligga högre än myndighetsåldern annat än i mycket speciella undantagsfall. Beträffande exempelvis värdregler kan andra principer vara försvarbara.

Granskar man lagutskottets betänkande 1975/76:9, varvid fogats en sammanställning över gällande åldersgränser, konstaterar man att bestämmelser om åldersgränser som på olika sätt inskränker den enskildes handlingsfrihet i allmänhet inte överstiger 18 år. Några undantag finns dock med hänsyn till att en viss erfarenhet kan vara nödvändig att kräva för tillstånd att exempelvis utöva en viss befattning.

När det gäller bestämmelser som reglerar hantering av alkoholhaltiga drycker gäller emellertid inte myndighetsåldern som övre gräns. Sälunda innehåller rusdrycksförsäljningsförordningen tre stadganden om 20 år som åldersgräns för utminuterung etc. av rusdrycker. Även i ett antal följdförfattningar bestäms gränsen för handhavandet av rusdrycker till 20 år.

Är det då motiverat att när det gäller hantering av rusdrycker ha en åldersgräns som överstiger myndighetsåldern? Med hänsyn till de svåra problemen som ungdomsalkoholismen medför, och då vi i Sverige inte har någon vana vid fri försäljning av alkoholhaltiga drycker, kan utan tvekan starka skäl anföras för en hög åldersgräns. Men en gräns som överstiger myndighetsåldern förefaller inte berättigad. Om riksdagen genom lagstiftning beslutat att en person när hon eller han fyllt 18 år är kapabel att fatta helt avgörande beslut rörande sin egen ekonomi, utöva rösträtt och i övrigt vara en helt likaberättigad santhällsmedlem kan det knappast motiveras att vederbörande inte skulle ha rätt att få köpa en flaska vin eller sprit på systembolaget. En invändning mot detta resonemang skulle naturligtvis kunna vara att, även om 18-åringen för egen del är kapabel att bestämma över sina alkoholvanor, en sänkt åldersgräns skulle kunna leda till att alkoholhaltiga drycker i viss utsträckning spreds till yngre personer. Det måste likväl stå klart att, då samhället bestämt en viss myndighetsålder, man

inte därefter skall urholka den betydelse som myndighetsåldern bör ha. Också strävan att få en enhetlig och klar lagstiftning talar mot ett sådant undantag från myndighetsåldern som en 20-årsgräns för inköp av rusdrycker på systembolaget.

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i rusdrycksförsäljningsförrordningen så att åldersgränsen för utminuterig etc. av rusdrycker anpassas till myndighetsåldern.

Stockholm den 19 januari 1977

JOAKIM OLLÉN (m)